

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 11-1955

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 11 - 1955I N H O U D

- I Communisme Internationaal
 - II De activiteiten der C.P.N. en haar
 hulporganisaties
 - III **Andere stromingen ..**
 - IV Activiteit van Indonesiërs, Chinezen,
 West-Indiërs etc.
 - V Agenda
 - VI Overzicht der stakingen in de maand
 november 1955
- Bijlage I
-

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Politieke lijn

Ook ná het overleg van de Grote Vier heeft de communistische propaganda de geest van Genève steeds weer naar voren geroepen en onophoudelijk geprezen. De daaraan gekoppelde optimistische verwachtingen van velen in het Westen zijn echter al enige maanden in toenemende mate getemperd door een opvallend strakkere houding van Moskou in de buitenlandse politiek.

De schijn van een koerszwerking werd vooral gewekt door Molotow's ommezwaai naar een stugge onhandelbaarheid aan het einde van het Geneefse beraad in november 1955.

Het mislukken van deze conferentie der vier ministers van buitenlandse zaken paste in de sfeer van diplomatieke verkilling, welke Moskou door zijn gedragswijze heeft geschapen. Desondanks overheerst de mening, dat de partijen elkander eerlang onder gunstiger omstandigheden opnieuw zullen trachten te benaderen. Het vastlopen van Genève II werd -toevallig of opzettelijk?- gevolgd door een nieuw, massaal ontploffingsexperiment met de Russische waterstofbom. Daardoorheen speelden zich de communistische wapenleveranties aan het Nabije Oosten af alsmede de scherpe Sowjet-protesten tegen de partners van het Pact van Bagdad. Ook de recente onvriendelijke uitlatingen jegens westerse machthebbers, o.a. door Boelganin en Chroestsjew als eregasten van India en Birma geuit ten overstaan van een oneritisch miljoenen-gehoor van Aziaten, hebben de verhoudingen verscherpt.

De minder kieskeurige middelen, waarvan ook de Sowjet-Russische topfiguren zich in het huidig stadium bij het diplomatiek verkeer met bevriende mogendheden opnieuw bedienen, kunnen evenwel niet zonder meer worden vereenzelvigd met de nabije en verder afliggende doelen der Sowjet-Russische politiek. Moskou probeert kennelijk de westerse wereld onder druk te zetten. Het regiem bedient zich daarbij, glet op het hiervoren vermelde optreden van Chroestsjew en Boelganin in Z.O.-Azië, tot in de persoon zijner hoogste machthebbers van een vrij grove propaganda-techniek, die sterker dan tevoren naar koude oorlog zweemt.

Intussen gaat de propaganda vanuit Moskou voort de koude oorlog als beëindigd te verklaren met een beroep op de geest van Genève. Op grond van de positieve resultaten der zomerconferentie-1955 der Grote Vier wordt aangedrongen op een hechte samenwerking van de vredelievende volkeren over de gehele wereld, waarbij wordt gesteld, dat het juist de volkeren zullen zijn die optreden als de garanten voor het welslagen daarvan.

Binnenlandse oogmerken

De reeds jaren achtereen, na zorgvuldige voorbereiding gevoerde internationale vredescampagne schijnt de communisten tevens goede politieke diensten te bewijzen in het eigen machtsgebied. Het Kremlin staat, zoals bekend, aan de vooravond van gewichtige beslissingen in het binnenland.

Op 23 december a.s. zal de Opperste Sowjet bijeenkomen om daaraan, ter inleiding, officiëel cachet te verlenen. Een zesde Vijfjarenplan staat op stapel, waaraan het XXe Congres in februari 1956 zijn fiat heeft te verlenen. Zoals in het vorige maandoeverzicht vermeld, zal er in het overgangsstadium van het officiëel voltooid verklaarde socialisme naar het communisme in de U.S.S.R. zeer veel worden geëist van de productiekracht der Sowjet-volkeren, bovenal in de zware industrie en de landbouw.

De Russische machthebbers hebben hoog gemikt en trachten kennelijk te vermijden, dat de energie der massa's op enig moment zou kunnen verslappen. Het ligt echter niet voor de hand, dat Moskou er enig heil in ziet om in het leven van alledag de grimmige sfeer van het Stalinistische tijdvak te doen terugkeren. Het handhaven van de tegenwoordige, wat meer ontspannen wijze van leven van de gewone burger onder het communistische bewind biedt de leiding wel enige tactische voordelen; het betekent echter geenszins een bereidheid van haar kant om voortaan met communistische beginselen te schipperen. Zelfs een belangrijke figuur als Molotow moest dit ervaren, toen men hem onlangs, zoals bekend, tot zelfcritiek dwong, geuit in een brief aan "Kommunist", het officiële theoretisch-politieke orgaan van het Centraal Comité der C.P.S.U. Hij erkende zich ernstig vergist te hebben toen hij op 8 februari 1955 in een rede voor de Opperste Sowjet had beweerd, dat de grondslagen van het socialisme waren gelegd in de Sowjet-Unie, terwijl, aldus Molotow, in werkelijkheid het socialisme voltooid was. Zodoende gaf Molotow reeds een voorproefje van het doelbewuste streven der Partij om de ideologische rechtzinnigheid te beklemtonen. Als men sommige groten noopt zó opvallend politieke fouten te erkennen dan blijft er voor de kleinen, de miljoenen werkers van het Sowjet-rijk, weinig meer over dan het betrachten van stipte gehoorzaamheid en discipline.

Het soepeler contact van het Sowjet-blok met de niet-communistische maatschappij, dat sommige waarnemers reeds als een veelbelovende verandering in de wijze van leven onder communistisch bewind uitlegden, blijft echter, naar inmiddels is gebleken, onder nauwlettend toezicht van de machthebbers staan. Molotow heeft daarover geen twijfel gelaten bij de formulering van een zijner laatste redevoeringen te Genève. Hij wees in de scherpste bewoordingen een door het Westen gevraagde bevordering van rechtstreekse en ongedwongen persoonlijke contacten en van spontane, niet van hogerhand gecontroleerde individuele uitwisseling van documentatie op allerlei terrein, van dagbladen, tijdschriften e.d. van de hand. Hij gaf hiermede blijk van onbewimpeld wantrouwen jegens westerse elementen, die z.i. een zodanige oncontroleerbare uitwisseling zouden misbruiken voor conspiratieve, tegen de belangen en de veiligheid der Sowjet-maatschappij gerichte handelingen. Subversieve praktijken zouden er volgens Molotow door worden aangemoedigd en een goede verstandhouding tussen de communistische en de kapitalistische wereld zou er geenszins mede gediend blijken te zijn.

Deze uitspraken van de Sowjet-Russische minister van buitenlandse zaken hebben in elk geval de verdienste, dat zij optimisten, die wonderveel verwachten van de door het communisme gepropageerde vreedzame co-existentie, kunnen ontneren. De controle van gemeenschap en individu door Partij en Staat blijft een wezenskenmerk van het Russische totalitaire bewind, ook in de satellietlanden. Het achter het IJzeren Gordijn bij voortdurend stelselmatig aanmoedigen van velerlei verbindingen met de kapitalistische wereld blijkt dus weinig meer te zijn dan een tactische manoeuvre.

De Sowjet-leiders hebben juist de laatste tijd in toenemende mate gewaarschuwd tegen het gevaar van het verwateren der communistische beginselen. Uitdrukkelijk is opnieuw een halt toegevoegd aan alle elementen, die een afzakken naar het reformisme zouden kunnen bevorderen. De communistische leiders in Oost-Duitsland en de satellietstaten hebben deze verstrakking uiteraard als een welkome versterking van hun eigen machtspositie aanvaard. Het Kremlin blijft uitdrukkelijk aandringen op beginsel-vaste communistische onverzoenlijkheid, te paren aan een buigzaam vermogen tot improvisatie. De aanwijzingen van Moskou zijn kennelijk ook door de nationale communistische partijen wel verstaan. Zij proberen deze nu met meer of minder elegant gebaar in praktijk te brengen, waarop b.v. mede een "nieuw aanpak" door de C.P.N. duidt. Onder de huidige verhoudingen gaat men daarbij onverwijld voort met de pogingen om de activiteit der partij te verbreden, terwijl men tegelijkertijd voortgaat scherp te ageren tegen de z.g. arbeidersvijandige rechtse socialistische leiders.

In hoofdstuk II en de bijlage, aan het eind van dit overzicht toegevoegd, wordt verduidelijkt hoe de communisten zich van deze lastige opdracht nationaal trachten te kwijten.

Revolutie-herdenking

De viering van de 38e verjaardag der Russische oktober-revolutie heeft o.m. in de officiële herdenkingsrede van het Presidiumlid Kaganowitsj en in een serie quasi-verbroederende leuzen mede aangetoond, dat het communisme geen duimbreed van zijn principes wijkt, doch deze voor de buitenwereld probeert te verdoezelen teneinde de tegenzin af te zwakken. Dit tactisch manoeuvreren zou erop kunnen duiden, dat er het communisme voorlopig nog veel aan gelegen is de internationale kwesties niet op de spits te drijven. Intern laat Moskou de teugels maar nauwelijks vieren, al blijft de collectieve leiding, zoals hiervoren opgemerkt, incidenteel toegeeflijker dan het voormalige regime van Stalin.

De jongste executies in Georgië, officieel voorgesteld als een afsluiting van de afrekening met de handlangers van Beria en zijn geheime politieterror, werden tegenstrijdig geïnterpreteerd door westerse commentatoren.

Sommigen zagen in de jongste zuiveringen en terechtstellingen een voortschrijdende verzwakking van de Malenkow-groep, met een gereede kans op verder om zich heen grijpende personele zuiveringen. Anderen meenden, dat de terechtstelling van personen, gedoodverfd als medeplichtigen van Beria, twee jaar na de liquidatie van laatstgenoemde, in hoofdzaak bedoeld zou zijn als een straffe waarschuwing aan allen, die de huidige collectieve leiding zouden willen weerstreven in haar "nieuwe koers", die in wezen op centrale machtsbundeling gericht blijft.

Decreet inzake abortus

"Izvestia", het officiële dagblad der Sowjet-Russische regering, publiceerde op 30-11-1955 een decreet van het Presidium der Opperste Sowjet, waarbij de wet van 1936, die abortuspraktijken verbood, buiten werking wordt gesteld. Het decreet was een week tevoren aanvaard. Het bevat een omschrijving van de beperkte begrenzing der thans opnieuw gelegaliseerde uitoefening van deze praktijken. Het doel van de nieuwe wet is; aldus de toelichting op het decreet, aan de vrouwen zelf de gelegenheid te verschaffen over het moederschap te beslissen en tevens het gevaar voor haar lichamelijk welzijn te keren, voortvloeiend uit buiten ziekenhuizen uitgeoefende abortieve praktijken. In het algemeen is nog steeds voorzien in bestraffing voor vruchtafdrijving door ongekwalficeerde personen. Ideologisch ligt aan het thans genomen ingrijpende besluit blijkbaar ten grondslag, dat de Sowjet-Russische autoriteiten het juist op grond van een toegenomen "socialistische bewustwording" verantwoord achten om deze legalisering nu af te kondigen. Het is de derde verandering sedert 1920. In dat jaar werd besloten de vruchtafdrijving, mits in ziekenhuizen en door artsen verricht, te tolereren "met het oog op morele resten uit het verleden en de moeilijke economische omstandigheden". Destijds verklaarde men te hopen, dat dit euvel vanzelf zou verdwijnen bij de verwezenlijking van het socialisme. In 1936 verbood het Stalin-regiem de abortus juist op grond van het feit, dat het socialisme in de Sowjet-Unie reeds zou zijn verwezenlijkt.

Ogenschijnlijk druist het jongste decreet daar tegenin. In werkelijkheid is dit echter niet het geval, aangezien de tegenwoordige Sowjetleiders de ontwikkeling der samenleving zodanig geëmancipeerd oordelen, dat men vertrouwen kan schenken aan de constructieve aard van terzake door de vrouwen te nemen beslissingen.

Volgens het Engelse dagblad "The Times" (2-12-1955) schijnt de wijdverspreide praktijk van illegale abortus de reden voor het thans afgekondigde decreet te zijn.

Een medewerker van "Het Parool" (2-12-1955) merkte terzake op, dat de woningnood en andere economische oorzaken de abortus nog steeds nieuwe impulsen blijken te geven. In 1950, zo wordt vermeld, was voor de stadsbevolking van de Sowjet-Unie, die ruim 74 miljoen zielen telde, per persoon een woonruimte van nog geen 4M² beschikbaar.

Bevolkingstoename gepropageerd

Dezerzijds moge er tenslotte aan worden herinnerd, dat de eerste partijsecretaris Chroestsjew in de loop van 1955 verklaarde, dat de Sowjet-Unie haar bevolking van ruim 200 miljoen zielen diende op te voeren naar een totaal van 300 miljoen. Jonge mensen deden er z.i. goed aan in de nieuw te ontginnen landbouwgebieden een gezin te stichten.

Lang tevoren werd al in de U.S.S.R. een overheidsbeleid gevoerd ter bevordering van een welvarender gezinsleven. Echtscheiding werd bemoeilijkt, kindertoeslag en vrijgezellenbelasting werden verhoogd. Na de tweede wereldoorlog ging de Sowjet-leiding moeders van grote gezinnen met speciale eretekens onderscheiden, nog afgezien van bijzondere materiële tegemoetkomingen.

De overwegingen, toegevoegd aan het jongste decreet inzake abortieve praktijken, bevestigen dat de leiders er naar blijven streven om -alle huisvestingsproblemen ten spijt- een snelle stijging van de bevolkingsaanwas in de U.S.S.R. aan te moedigen.

HOOFDSTUK II - DE ACTIVITEITEN DER CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

C.P.N.

De resolutie over de nieuwe aanpak.

In de partijbestuurszitting van 12, 13 en 14 november j.l. is met algemene stemmen een resolutie over "een nieuwe aanpak van de taken van de partij" aangenomen.

Deze stemming werd voorafgegaan door een toelichting op de resolutie van Paul de Groot, een discussie door de leden van het partijbestuur en een antwoord daarop eveneens van de algemeen partijsecretaris.

Het is duidelijk, dat de indrukken door Paul de Groot tijdens zijn drie maanden lang verblijf achter het IJzeren Gordijn opgedaan omtrent de tactiek van het wereldcommunisme en de buitenlandse politiek van de Sowjet-Unie, van grote invloed zijn geweest bij de opstelling van de nieuwe partijresolutie.

Het partijdocument kan worden gezien als een bevestiging van de ontwikkeling in de politieke lijn van de CPN, na de Geneefse conferentie van juli 1955, zoals die o.a. werd gesignaleerd in de maandoverzichten no. 9 en 10/1955.

Uit de resolutie (zie bijlage I) en uit wat in "De Waarheid" omtrent de partijbestuurszitting werd gepubliceerd treedt het volgende naar voren.

1. Internationale aspecten.

Naar communistische opvatting is de geest van Genève nog springlevend en doet het mislukken van de onlangs afgesloten tweede Geneefse conferentie hier weinig aan af. In tegenstelling tot sommige commentaren in de Westerse niet-communistische pers blijft "De Waarheid" ook na de afsluiting van bedoelde conferentie betogen, dat de geest van Genève niet dood is.

Het feit dat De Groot, na zijn terugkeer uit de Sowjet-Unie, bij de vaststelling van de tactiek van de partij blijft poneren, dat de eerste Geneefse conferentie een keerpunt in de internationale verhoudingen heeft teweeggebracht en dat dus de internationale ontspanning een blijvende zaak is, zou een beperkt inzicht kunnen verschaffen in de intenties van de Sowjet-Unie.

Voor Nederland eisen de communisten thans opname in een veiligheidszône zoals deze door Molotow op de tweede Geneefse conferentie is voorgesteld. Het toetreden van Nederland tot zulk een veiligheidszône is nu, aldus De Groot, het onmiddellijk doel van de buitenlandse politiek van de partij.

De communisten propageren hiermede een soort neutralisatie van Nederland, welke huns inziens geen verbreking van het verband met de NATO behoeft in te houden en die grote perspectieven kan bieden voor de verdere ontwikkeling van Nederlands positie als verbindingsschakel tussen de landen. In communistische ogen moet een dergelijke neutralisatie ook bijzondere aantrekkingskracht

hebben op hen, die te goeder trouw aan het NATO-verband willen vasthouden.

Bedoelde visie op de plaats van Nederland in het internationale bestel plaatst de CPN voor bepaalde taken op het terrein van de binnenlandse en buitenlandse politiek, die in de resolutie nader zijn uitgewerkt.

Het lijkt in verband hiermede niet onmogelijk, dat de tactiek van partijen in landen, die binnen de door de Sowjet-Unie gedachte veiligheidszône vallen (zoals bijv. de CPN) in bepaalde opzichten zal verschillen van de tactiek te volgen door de communistische partijen in landen, die buiten de geprojecteerde zône gelegen zijn (bijv. in Frankrijk).

2. Binnenlandse politiek.

In de resolutie valt als een belangrijk - zij het niet volledig nieuw element - in de CPN-tactiek te onderkennen de vaststelling, dat de partij moet streven naar het tot stand komen van een coördinatie van de linkse partijen t.w. de PvdA, VVD en de CPN. Een en ander moet resulteren in een duurzaam overleg aan de top van bedoelde partijen om tot overeenstemming te geraken over het optreden inzake concrete punten. Overeenkomstig de leninistische opvattingen omtrent de rol van de partij en haar organisatie, mag een dergelijk overleg echter niet leiden tot het opgeven van het eigen communistische standpunt. Onder alle omstandigheden, aldus de resolutie, zal de partij haar politieke, ideologische en organisatorische zelfstandigheid handhaven.

Uiteindelijk doel van de linkse coördinatie moet zijn daarop een nieuwe regering te doen steunen, die een andere buitenlandse politiek gaat voeren.

Hoewel de CPN na de bezetting reeds eerder soortgelijke aanbiedingen tot samenwerking heeft gedaan, bleven deze vrijwel altijd onuitgewerkt en weinig geconcretiseerd.

De CPN acht thans kennelijk grotere en reëlere mogelijkheden voor de verwerkelijking van een dergelijke samenwerking aanwezig. Hierbij speelt wellicht het algemeen gevoelen in de partij een rol, dat men zich na Genève al enigszins heeft kunnen bevrijden uit het isolement, waarin de partij zich sinds jaren bevindt.

Het door Paul de Groot in zijn toelichting op de resolutie oproepen van gedachten, die herinneren aan de situatie in 1945, verwijst naar een toestand waarin de partij zich nog niet geïsoleerd zag.

In niet-communistische kringen is men er veelal verbaasd over, dat de communistische tactiek dikwijls zo ver afstaat van de politieke realiteit. Men vergeet dan echter, dat de communisten in hun marxistisch-leninistische dialectiek de werkelijkheid over het algemeen anders zien en anders interpreteren.

3. Methodiek

De instelling, welke de partij bij haar leden nodig acht om het in de resolutie gestelde te bereiken, is: strijden voor een eenheid van de democratische en progressieve krachten in Nederland

zonder evenwel compromissen omtrent de beginselen aan te gaan. De partijgenoten mogen en moeten wél bereid zijn om tot overeenstemming te geraken met bedoelde krachten over vraagstukken van onmiddellijke en praktische aard, die de politiek van de dag betreffen.

Naast de beveiliging van Nederland en een op ontspanning gerichte politiek, denkt de partij hierbij o.m. aan vraagstukken betreffende de woningbouw (bouwvakarbeiders, ondernemers en kapitaalverstrekkers moeten in samenwerking met de overheid hiervoor een oplossing zoeken), het onderwijs, een progressief loonbeleid en een vredelievende politiek jegens Indonesië.

Het streven naar eenheid en samenwerking met andere partijen moet echter gepaard blijven gaan met de strijd tegen die richtingen daarin, die de verdeeldheid in stand houden.

Een en ander komt erop neer, dat van de gewone communisten een bijzonder bewegelijke en tot op zekere hoogte gespleten instelling wordt verlangd.

In de resolutie en vooral in de toelichting en de beantwoording van de discussie door De Groot, wordt gepoogd een dergelijke instelling als het ware af te dwingen door heftige aanvallen op het, intern in de partij als grootste gevaar gebrandmerkte, sectarisme. Onder het sectarisme dient dan te worden verstaan de schijnradicale en doctrinaire instelling, die tot afgeslotenheid van de massa en tot afkeer van elk compromis leidt.

Een duidelijke illustratie van de sterk op de voorgrond tredende anti-sectaristische tendens levert de banbliksem, die Bertus Brandsen, secretaris van de EVC, trof, nadat hij bij de discussie de vraag had opgeworpen of in de resolutie van het partijbestuur het vraagstuk van de vakverenigingseenheid (eventuele fusie tussen NVV en EVC) niet te centraal was gesteld.

Brandsen bepleitte de samenwerking met het NVV voorop te stellen, omdat de rechtse krachten in het NVV nog te sterk waren om met vrucht naar eenheid te kunnen streven.

Bij de beantwoording van de opmerking van Brandsen deed De Groot een greep in het arsenaal van uitdrukkingen, die degenen tot wie ze gericht zijn vrijwel in de hoek van de verdoemden brengen.

De Groot bracht naar voren, dat meningen als door Brandsen geuit, een terugwijken betekenen voor de syndicalistische stroming en het linkse schijn-radicalisme. Hij noemde de opvatting, dat de linkse arbeiders onder alle omstandigheden in een "eigen linkse vakbeweging" georganiseerd moeten zijn, bijzonder schadelijk.

Wederom blijkt hier De Groot's verlangen om, zo er maar enige mogelijkheid is om de communisten doeltreffend in de bonafide vakbeweging en vooral het NVV te doen opereren, de EVC, die de partij veelal een blok aan het been is, het liefst geheel te doen opheffen.

Uit de resolutie wordt ook duidelijk, dat voor de communisten het gevaar dreigt met hun "linkse coördinatiepolitiek" in de reformistische hoek terecht te komen en uit te monden in het rechts opportunisme. Het rechts opportunisme bestaat, aldus de resolutie, hoofdzakelijk in het afstand doen van een zelfstandige politiek en het zoeken van eenheid door een toenadering tot de beginselen van de sociaal-democratie, die leidt tot een verzwijgen van de kritiek op de rechtse politiek in de PvdA.

Marcus Bakker, de hoofdredacteur van "De Waarheid", werd verplicht bij de discussie in dit opzicht het boetekleed aan te trekken. Hij bracht zelf-critisch naar voren, dat de PvdA in "De Waarheid" teveel als een eenheid was gezien en dat daarbij geen scheiding was gemaakt tussen de linkse en de rechtse vleugel in die partij en de rechtse vleugel, met name de Drees-richting, teveel was gespaard.

Dat de partijleiding het sectarisme echter het grootste beletsel acht in de strijd van de partij blijkt uit de passage in de resolutie, waarin wordt opgeroepen de partij te mobiliseren voor de strijd tegen het sectarisme en waarin wordt gewaarschuwd tegen het gevaar van het rechts opportunisme.

Het behoeft geen betoog, dat de door de partijleiding van haar leden geëiste en zoals hiervoren gezegd tot op zekere hoogte gespleten instelling door vele communisten niet zal kunnen worden opgebracht. De partijleiding verlangt immers naast het kennen en vasthouden van de communistische orthodoxie - vandaar de bijzondere nadruk, die thans wordt gelegd op de scholing - een zeer grote mate van soepelheid en compromis-bereidheid bij het tactische werk.

Een ervaringsfeit is echter, dat communistische partijen in perioden, waarin haar aanhangers zich een dergelijke instelling wisten eigen te maken, de grootste aantrekkingskracht hebben gehad op de brede massa.

De partijleiding is inmiddels begonnen de nieuwe aanpak met kracht en verve in de lagere regionen uit te dragen. In het Haagse district viel hierbij een opmerkelijke activiteit te constateren.

Reeds voordat de partijbestuurszitting werd gehouden hield Harry Verhey op 10 november 1955 een inleiding voor het partijka-der in dit district over de nieuwe aanpak.

Onmiddellijk na deze zitting werden voor de afdelingen gecombineerde ledenvergaderingen belegd, waar o.m. de partijbestuurs-leden Henk Gortzak, Rinus Haks, Esther Theeboom-van West, Ger Kuiper en districtssecretaris Piet Bakker optraden.

Paul de Groot heeft over de nieuwe aanpak het woord gevoerd op een tweetal vergaderingen te Amsterdam en Den Haag op resp. 24 en 28 november 1955. De eerste bijeenkomst was alleen voor partijleden, de tweede was openbaar.

De afwikkeling van het bedanken van A.J. Koejemans.

De partijleiding heeft een vergeefse poging aangewend om Koejemans voor de CPN te behouden.

Bij schrijven d.d. 4 november 1955 nodigde het dagelijks bestuur hem uit zijn bedanken ongedaan te maken en om na terugkeer

tot de partij "al de vermeende of werkelijke meningsverschillen betreffende zijn persoon met hen te bespreken en tot een oplossing te brengen". De voormalige hoofdredacteur van "De Waarheid" heeft dit vriendelijke aanbod echter niet geaccepteerd. Hij gaf de partijleiding op 20 november 1955 op een merkwaardige en indirecte wijze een inzicht in de motieven van zijn uittreden toen hij deze schreef: "Als ik heb bedankt voor de partij ligt de oorzaak daarvan dus in politieke en filosofische geschillen."

In tegenstelling tot Van Santen en Mr. Benno Stokvis, die eerder de partij vaarwel zegden, heeft Koejemans zijn uittreden niet omstandig gemotiveerd en het communisme niet publiekelijk afgezworen. In zijn brief aan de partijleiding neemt hij zelfs afstand van de opschudding door zijn bedanken verwekt. Hij wijst er op, dat het zeker niet zijn wil is geweest, dat door allerlei publicaties de aandacht van de strijd voor de vrede, die hij nog steeds punt no. 1 acht, is afgewend.

De wijze waarop Koejemans de CPN heeft verlaten kan gerechte twijfel doen rijzen of hij werkelijk volledig met het communisme heeft gebroken. Voor de partijleiding is de zaak echter (voorlopig?) afgedaan. Zij is van mening, dat het antwoord van Koejemans op de uitnodiging om tot de partij terug te keren duidelijk aantoonde, dat hij al jarenlang een verborgen tegenstander van de grondslagen van het communisme was.

Vergelijkt men deze uitspraak echter met wat Van Santen werd toegevoegd - nl. dat hij in de partij werkzaam was om een aan de bourgeoisie ondergeschikte partijleiding en politiek te krijgen - dan is de wijze waarop de partijleiding Koejemans behandeld heeft bijzonder mild en zacht. Andermaal kan hier de vraag rijzen of Koejemans' waarschijnlijk grote kennis van wat er in de eerste jaren na de bezetting in de partij omging hier oorzaak van is.

Het behoeft geen betoog, dat het uittreden van Koejemans en Van Santen - juist bij de start van de nieuwe aanpak - de partijleiding bijzonder onwelkom is. Het artikel van Ir.S.J. Rutgers "Intellectuelen in de CPN" (Waarheid 19-11-55) - waarin hij o.m. betoogt in een 56-jarig lidmaatschap van socialistische en communistische partijen te hebben ervaren, dat de vrijheid van een eerlijk en overtuigd communist geen enkele belemmering ondervindt - spreekt hier duidelijke taal.

De Groot's reisverslag.

In een vijftal artikelen in "De Waarheid" geplaatst op achtereenvolgende Zaterdagen (29/10 t/m 26/11) heeft Paul de Groot de lezers het een en ander verteld over zijn reis naar China.

Tijdens zijn 29 daags verblijf in de Chinese Volksrepubliek (6-9-55 tot 4-10-55) heeft hij een omvangrijk programma afgewerkt, dat omvatte gesprekken met vertegenwoordigers van het Politiek Bureau van de CP China, met hoge regeringsfunctionarissen (o.m. de Voorzitter van de Staatsplan commissie, de Minister van Landbouw, de Minister van Buitenlandse Handel, de Vice-voorzitter

van de Alg. Chinese Associatie voor Industrie en Handel), voorts een vijfdaags bezoek aan het zware industriegebied in Mandsjoe-rije, waar o.m. de hoogovens, staalpletterijen, een walswerk en een openlucht kolenmijn werden bezocht. Verder heeft De Groot nog onderwijsinstituten, een staatstextielfabriek en een staatsmodelboerderij bezichtigd; zelfs een "Kindergarten" werd niet vergeten.

De Groot laat zich in zijn artikelen niet uit over het doel van zijn reis. Hij vermeldt slechts, dat dit in de eerste plaats de CP China gold.

Volgens De Groot is de buitenlandse politiek van de Chinese Volksrepubliek gebaseerd op de visie, dat tussen de twee grote machten t.w. het socialistische kamp (de Sowjet-Unie en China) en de Verenigde Staten een middenlaag van minder sterke staten (bv. India, Indonesië, Engeland, Frankrijk, W.Duitsland) gelegen is. Onder deze landen zijn er vele die niet meer aan de boeman van een communistische agressie geloven. Zij pogen onder het Amerikaanse juk uit te komen, waarbij een stroming tot neutraliteit tussen Oost en West aan de dag treedt. Hoewel de Chinese communisten een dergelijke neutraliteits-stroming onvoldoende achten, treden zij deze toch welwillend tegemoet omdat zij bijdraagt tot vermindering van de spanningen en tot versterking van de vrede in de wereld.

Het is duidelijk dat De Groot deze visie van de Chinese communisten zo breed etaleerde, omdat in de "nieuwe aanpak" het voor Nederland ook neutralisatie is wat de klok slaat.

Verder geeft De Groot in zijn artikelenserie uitvoerige beschouwingen over de methoden, die de Chinese communistische partij toepast bij de socialisatie van de landbouw en de opbouw van een zware industrie en beschrijft hij de geleidelijke omvorming van privé-kapitalistische ondernemingen tot socialistische bedrijven. Hij wijst er daarbij op, dat de CP China uitgaat van de gedachte van de Nieuwe Economische Politiek van Lenin, uit het begin der twintiger jaren, kort na de revolutie van 1917, volgens welke het in het eerste overgangsstadium nodig is de positieve kanten van de kapitalistische productie te benutten en onnodige hardheid te vermijden. De algemeen secretaris besluit met de waarschuwing, dat het natuurlijk tot noodlottige fouten zou leiden, wanneer men de in China bestaande methoden klakkeloos in de Europese kapitalistische landen zou overnemen. Hij is wel van mening, dat de communisten in West Europa van de geest en de wijze van aanpakken en de bewegelijkheid van tactiek van de Chinese kameraden veel kunnen leren.

Voor ons communisten, aldus De Groot, is de Chinese Volksrepubliek, naast de Sowjet-Unie, een bron van hoop en vertrouwen in de toekomst, een nieuwe proef op de som van de onoverwinnelijkheid van onze ideeën, van het levende en bloeiende marxisme-leninisme, waarmee de CPN en haar volgelingen het dus weer even

kunnen doen.

Revolutieherdenking.

De 38e verjaardag van de Oktoberrevolutie gaf aanleiding tot de gebruikelijke beschouwingen in de communistische pers en de bekende herdenkingsbijeenkomsten. Harry Verhey vertolkte in een Waarheidartikel (5-11-55) de trots van de Nederlandse communisten, dat de theorie die zij voorstaan, in de Sowjet-Unie op zo'n schitterende wijze tot werkelijkheid is gemaakt.

Bij een vergelijking van de bezoekerscijfers van de alom in den lande gehouden openbare revolutie-herdenkingsbijeenkomsten met die van het vorige jaar werd de indruk verkregen, dat het aantal bezoekers in verschillende plaatsen niet onaanzienlijk is toegenomen. Hoewel hierbij natuurlijk allerlei factoren in het geding kunnen zijn, moge aanbevolen worden het bezoek aan openbare CPN-vergaderingen nauwlettend gade te slaan, opdat t.z.t. kan worden vastgesteld of de verandering in de politiek van de Sowjet-Unie en de gewijzigde partijkoers de aantrekkingskracht van de CPN hebben vergroot.

De campagne voor het verkiezingsfonds

De financiële campagne voor het verkiezingsfonds 1956 komt steeds meer in het middelpunt van de partijbelangstelling te staan. Vrijwel alle CPN-districten publiceren thans regelmatig de bereikte stand bij het vervullen van hun financiële taken in speciaal voor dat doel gestencilde circulaires. Ook in verkiezingsbulletins en de districtsorganen worden veelal de resultaten van de financiële acties bekend gemaakt.

De partij is naast de verkoop van "verkiezingsaandelen" thans ook begonnen met het plaatsen van collectebusjes en het uitzetten van steunlijsten voorzien van het hoofd "Steunt de strijd tegen Romme".

De speciale attractie van de in MO 9/1955 vermelde Sint Nicolaasactie bestond in de verkoop van fondanten figuren in de vorm van de geregeld in "De Waarheid" afgedrukte "Hein de Brandwacht" tegen de prijs van f. o.50 per stuk.

Aan de hand van de ontvangen afdrachten hield de afdeling Propaganda der CPN de politieke en de propaganda-secretarissen der districten door middel van circulaires geregeld op de hoogte van de landelijke stand der campagne. Was blijkens een dier circulaire op 27 oktober 1955 een bedrag ontvangen van f. 16.681,49, op 31 oktober d.a.v. meldde "De Waarheid", dat reeds f. 17.081,36 of 15% van de landelijke taak was vervuld.

Uit de afzonderlijk door de districtsbesturen uitgewerkte verkiezingsplannen is gebleken, dat er geen uniformiteit bestaat in de toegepaste methodiek bij de uitvoering van de gestelde taken.

Zo werd van een bepaald district bekend, dat het een zijner

afdelingen een taak oplegde, welke gerekend naar haar sterkte veel te laag lag. Doel daarvan zal wel zijn zo'n afdeling na vervulling van haar taak aan de andere afdelingen ten voorbeeld te stellen.

Enige CPN-afdelingen en districten hebben onlangs hun taken naar het heet vrijwillig verhoogd met niet minder dan ongeveer 44%. Wellicht is dit een aanwijzing, dat ook de landelijke taak met hetzelfde percentage is toegenomen. Dit zou er dan op neer komen dat de landelijke taak voor het verkiezingsfonds 1956, f. 250.000,- is geworden in stede van f. 175.000,- zoals op het 17e CPN-congres is aangekondigd. Dit zou geheel passen in het raam van de nieuwe aanpak van de partij.

MANTELORGANISATIES

De Nederlandse Vrouwen Beweging

De intrede van Annie Averink in het Secretariaat van de Nederlandse Vrouwen Beweging (zie M.O. no. 10/55) heeft onder de leden van deze organisatie enige beroering gewekt. Deze tussentijdse benoeming moet gezien worden als een poging van de zijde van de CPN om in de NVB een krachtiger beleid te voeren.

Al sinds geruime tijd voldeed de NVB niet meer aan de eisen, welke door het Partijbestuur aan een vrouwenbestuur worden gesteld: zij bewerkte de massa niet en kon nauwelijks steun verlenen aan de politiek van de CPN, het optreden van de EVC e.d.

In de Partij heeft men lange tijd naar mogelijkheden gezocht om daarin verandering te brengen. Reeds in mei 1954 gaf het Partijbestuur der CPN aan zijn Dagelijks Bestuur opdracht nieuwe richtlijnen voor het "vrouwenwerk" op te stellen. Ook in oktober 1954 werd door het Partijbestuur bij monde van Paul de Groot nogmaals dringend de noodzaak gesteld van een heroriëntering der vrouwenbeweging.

In het discussiemateriaal voor het 17e Partijcongres wordt de NVB verweten, dat zij op drie cardinale punten gefaald heeft t.w.

- a) een belangengemeenschap te vormen onder de proletarische vrouwen;
- b) door scholing kader te kweken;
- c) de propaganda onder de massa positief te voeren, d.w.z. de superioriteit van het stelsel, aan de hand van de resultaten, die daarmee in de Sowjet-Unie zijn behaald, duidelijk te belichten.

Kennelijk heeft men ondanks al het gepraat op hoog niveau geen oplossing kunnen vinden om uit de impasse te geraken. Aan de gewonen leden was het bestaan van dergelijke problemen vrijwel onbekend.

Op het 17e Partijcongres in april 1955 zijn in dit opzicht geen nieuwe gezichtspunten naar voren gekomen. In het later

verschenen "Congresboek" beperkte men zich tot enkele algemeenheden.

Gedurende de zomer is echter binnenskamers op topniveau gewerkt aan een nieuw organisatieplan voor de NVB. Men mag aannemen, dat Annie Averink, als lid van het CPN-Vrouwenbureau, van de Partijleiding een daartoe strekkende opdracht heeft gekregen, te meer daar van het NVB-Hoofdbestuur zelve geen oplossing te verwachten was.

De eerste resultaten van het nieuwe bewind werden zichtbaar in de aankondiging van een uitgebreid NVB-scholingsprogramma (September 1955) en in de landelijke krantenconferentie van 25 oktober jl. (zie vorig MO).

Dit ging gepaard met een aantal mutaties in het NVB hoofdbestuur, die in oktober werden doorgevoerd, t.w. Annie Averink werd, zoals bekend, algemeen secretaresse en derhalve verantwoordelijk voor de politieke activiteit van de NVB. Betty Geugjes-Zehandelaar, bekend CPN-functionaresse te Amsterdam, verkreeg de functie van propaganda-secretaresse en trad als zodanig in de plaats van Annie Gelok-Walvius, die thans volgens publicaties in "De Waarheid" en "Politiek en Cultuur" bij het scholingsbureau van de CPN werkzaam is.

Gré Blokker-de Groot, die sinds enige tijd niet meer actief was in de NVB-leiding werd als voorzitter vervangen door Rie Lips-Odinot, tot nu toe vice-voorzitter van de Nederlandse Vrouwen Beweging.

Hanna Molin-Gerritze tenslotte trad terug als algemeen-secretaresse en kreeg de minder belangrijke functie van organisatie-secretaresse.

Deze mutaties zijn uiteraard door de CPN-leiding geïnspireerd en goedgekeurd. Het Partijbestuur hoopt hierin een garantie te hebben voor de doorwerking van de nieuwe aanpak in de NVB.

"MAAND TER BEVORDERING VAN DE CULTURELE RELATIES TUSSEN NEDERLAND EN DE SOWJET-UNIE". GEORGANISEERD DOOR DE VERENIGING "NEDERLAND-USSR".

In de voorgaande jaren vond de "Maand ter bevordering van de culturele relaties tussen Nederland en de Sowjet-Unie", een vast punt op de najaarsprogramma's van de Vereniging "Nederland-USSR", steeds plaats in oktober.

In 1955 werd de uitvoering naar november verschoven, waarschijnlijk omdat de WOKS (de Russische vereniging voor culturele betrekkingen met het buitenland) de door haar toegezegde medewerking van enige Sowjet-kunstenaars niet eerder kon realiseren. Vermoedelijk werd pas omstreeks augustus jl. in "NU"-kring bekend, dat een drietal vocalisten uit de USSR eind oktober 1955 naar Nederland zou komen, t.w. de sopraan Lilia LOBANOWA-ROGATSJOWA, de tenor Iwan BOEGAJEW en de bariton Pawel LISITSIAN.

Aangenomen moet worden, dat de WOKS deze artisten in de eerste plaats liet overkomen om hen voor een breed publiek te

doen optreden met een befaamd Nederlands gezelschap, in casu de Nederlandse Opera. De belangen van de vereniging "Nederland-USSR" zijn stellig voor de Russische autoriteiten niet doorslaggevend geweest.

Dezerzijds bestaat de indruk, dat de vereniging pas later, als derde belanghebbende, bij de Nederlandse Opera geïntroduceerd werd - toen de onderhandelingen tussen de WOKS en de Nederlandse Opera reeds tot een goed einde waren gebracht.

De officiële uitvoeringen van Tsjaikowski's "Eugen Onegin" door de Amsterdamse Opera, onder regie van Peter Scharoff en met medewerking der Russische zangers, vonden plaats op 1, 7 en 10 november, resp. te Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Op 4 november werd een openbare uitvoering gegeven, welke samenviel met de opening van de "Maand voor culturele uitwisseling" van de vereniging "Nederland-USSR". De leden van "NU" verkregen hiervoor waarschijnlijk slechts recht van voorbespreking. Op een voor die avond verspreid programma was echter vermeld, dat de uitvoering geschiedde onder auspiciën van de Vereniging "Nederland-USSR". Blijkens een verslag in "De Waarheid" d.d. 5-11-1955 waren daar o.m. aanwezig de zaakgelastigde der S.U., BAROELIN; de diplomatieke vertegenwoordiger van de Chinese Volksrepubliek, alsmede vertegenwoordigers van de volksrepublieken Polen, Joego-Slavië, Tsjecho-Slowakije, Hongarije en Roemenië.

Theun de VRIES, voorzitter van "NU", opende de avond met een welkomstwoord. Na hem wees BAROELIN er op, dat het streven naar versterking der culturele banden wederkerig was.

"In Moskou wordt dezer dagen een feestelijke bijeenkomst voor culturele betrekkingen met Nederland gehouden. Alles getuigt ervan, dat er tussen onze beide landen - zij het misschien langzaam, maar gestadig - nauwere culturele betrekkingen worden gevestigd, die tenslotte de vereiste hechtheid zullen krijgen. Daarnaast nemen onze economische betrekkingen steeds meer in omvang en betekenis toe", aldus BAROELIN.

Op 19 november jl. werd door het orkest van de Nederlandse Opera en door het Amsterdamse Operakoor wederom medewerking verleend aan een door "NU" georganiseerde uitvoering te Amsterdam.

De Russische artiesten zijn voorts - doch zonder orkest - opgetreden in Amsterdam (Concertgebouw, 14 november) Rotterdam (Rivierahal, 15 november) en Den Haag (Scala, 16 november). Hierbij werd medewerking verleend door de Russische pianist Alexander DEDJOEGIN, die gelijk met de Russische zangers in Nederland was aangekomen. Het gezelschap is op 20 november weder uit Nederland vertrokken.

Volledigheidshalve kan hierbij nog worden vermeld, dat op 30 november 1955 te 's-Gravenhage een vioolconcert van Brahms werd gegeven door het Residentieorkest, met medewerking van de Sowjet-violist Julian SITKOWETSKY. Betrokkene vertoefde slechts twee dagen in Nederland. Deze uitvoering stond niet onder auspiciën van de vereniging "Nederland-USSR". Wel werd zij in het programma van de "Maand voor culturele betrekkingen" genoemd, doch

II/11

dezerzijds is van enig overleg terzake tussen de directie van het Residentie-orkest en "NU" niets bekend.

Uiteraard hecht WOKS grote betekenis aan het optreden van Sowjet-kunstenaars voor het Nederlandse publiek, mede in verband met de actuele glimlach-politiek van het Russische gouvernement. Men mag aannemen, dat de WOKS anderzijds zal voldoen aan een verzoek van de vereniging "Nederland-USSR" mede te mogen profiteren van het optreden van Russische kunstenaars in Nederland, althans voor zover de belangen van de WOKS daardoor niet worden geschaad.

Aan de filmvoorstellingen die mede ter gelegenheid van de "Maand ter bevordering van de culturele relaties" elders in het land werden gehouden, werd voor het merendeel slechts/bekendheid gegeven. In vergelijking met het optreden der Russische kunstenaars werden zij door het Hoofdbestuur van "NU" van weinig belang geacht. /plaatselijk

Voor zover bekend werd dit jaar voor het eerst ook in de Sowjet-Unie een programma georganiseerd ter gelegenheid van de "Maand voor culturele betrekkingen". Begin november werd in het "Huis voor de Journalisten" te Moskou een druk bezochte bijeenkomst gehouden, alwaar o.m. een vertegenwoordiger van de WOKS sprak over de grote culturele verdiensten van Nederland, die hun uitdrukking vinden in de namen van mannen als Douwes DEKKER, ERASMUS, SPINOZA, Theun de VRIES - "één der grootste schrijvers van deze tijd" - en REMBRANDT.

In het presidium van de bijeenkomst zaten o.m. Mej.Dr.WITTEVEEN (namens de Nederlandse Ambassade te Moskou) en de wereldkampioen schaken, BOTWINNIK.

De avond werd gevuld met een uitgebreid cultureel programma: werken van Nederlandse componisten werden gespeeld, een Russische vertaling van Theun de VRIES' gedicht "Amsterdam" voorgedragen en tot slot werden twee Nederlandse films over de architectuur en visserij vertoond, die volgens "De Waarheid" door Dr. WITTEVEEN ter beschikking waren gesteld.

Op 6 november jl. werd door Radio Moskou in de Nederlandse uitzending een reportage van deze avond uitgezonden.

Medio november werd in Leningrad een tentoonstelling voorbereid ter ere van de 350e geboortedag van REMBRANDT. De televisie van Leningrad trof voorbereidingen voor een speciaal programma ter gelegenheid van de "Maand voor culturele betrekkingen". Ook werden lezingen over Nederland aangekondigd.

Jeugdbeweging.

In het winterprogram van het A.N.J.V., gedurende de zomermaanden opgesteld, werd een campagne opgenomen voor vermindering van de militaire dienstdaag tot 16 maanden als overgang naar 12 maanden.

Het hoofdbestuur gaf de afdelingen in overweging onder de militairen te dien aanzien acties te voeren.

In oktober jl. werden dan ook op een vijftal plaatsen in ons land aan de Stations pamfletten verspreid onder van verlof

II/12

terugkerende militairen.

Te Amsterdam werd onder verloofden van militairen tevens gewerkt met handtekeningenlijsten, waarin eveneens werd aangedrongen op vermindering van de diensttijd.

Het A.N.J.V.-hoofdbestuur overweegt een brochure uit te geven, onder de titel "Hoe leven onze militairen". Daarnaast wil men een raam-affiche vervaardigen, waarin de eis tot diensttijdvermindering wordt gesteld.

In de communistische jeugdbladen als "Jonge krachten", "Jeugd" en "Spectakel" verschijnen bij tussenpozen artikelen over dit onderwerp.

Sportconferentie

Op 29 en 30 oktober 1955 vond te Amsterdam een conferentie plaats, belegd door het A.N.J.V.-district Amsterdam, alwaar de ontwikkeling van de A.N.J.V.-sportclubs werd besproken en nieuwe richtlijnen van het A.N.J.V.-hoofdbestuur te dien aanzien werden bekend gemaakt.

Het hoofdbestuur van het A.N.J.V. is van mening, dat de bestaande en nog op te richten sportclubs groter zelfstandigheid dienen te verkrijgen, waartoe deze in de toekomst niet meer beschouwd zullen worden als onderdeel van de districten e.g. afdelingen, doch federatief met het A.N.J.V. zullen worden verbonden.

Ter nadere toelichting van dit besluit diene de volgende korte uiteenzetting van de groei van het A.N.J.V.-clubwerk in de afgelopen twee jaren.

Tijdens het 5e A.N.J.V.-congres (10 en 11 januari 1953) werd, om het politiek karakter van het A.N.J.V. te verhullen en daardoor eventuele bezwaren van niet-communistische jongeren tegen toetreding tot het Verbond weg te nemen, besloten meer nadruk te leggen op het ontspanningselement door middel van "clubs" voor sport, muziek e.d. Zulks geschiedde ingevolge een besluit van het A.N.J.V.-hoofdbestuur van augustus 1952. De algemeen secretaris van de C.P.N., Paul de GROOT, was op het 5e congres aanwezig en ondersteunde in zijn begroetingsrede het onderhavige besluit. Hij waarschuwde er tegelijkertijd voor "niet uit te glijden over de methode van het leutige leven", m.a.w. de ontspanning niet te stellen boven de strijd.

Uit de ontwikkeling van het A.N.J.V. zowel voor als nadien is wel gebleken, dat deze bezorgdheid niet ongegrond was. Bij voortdurende heeft het clubwerk de A.N.J.V.-leden sterker getrokken dan de politiek. In plaats van een versterking van het verbond en intensivering van de politieke activiteit, viel juist een verplaatsing van de belangstelling van voorheen actieve leden naar het sport- en spelelement in het verbondswerk waar te nemen.

Naar aanleiding hiervan werd het "clubwerk" gedurende het 6e A.N.J.V.-congres (december 1954) opnieuw aan de orde gesteld. Uit de besprekingen bleek, dat men een ernstige disharmonie had waargenomen tussen het ontspanningswerk en de politieke taak van het verbond.

II/13

Ruin een maand later deed de A.N.J.V.-hoofdbestuurder Rinus HAKS een aanval op de "dorre dadeloosheid" van organisaties, die "knutselen en boetseren" stellen boven de oplossing van de bestaande jeugdproblemen. Deze aanval was zijdelings tevens gericht tegen die A.N.J.V.-(bestuurs)leden, die de politieke strijd verwaarloosden. HAKS noemde de C.P.N. openlijk de leidsvrouw van het A.N.J.V., mogelijk met het doel de afdelingsfunctionarissen voortaan de gelegenheid te ontnemen bij hun optreden naar buiten (bv. ter werving van nieuwe leden) de communistische politiek te verloochenen.

In het mei-nummer van het theoretische maandblad van de C.P.N. "Politiek en Cultuur" sloot de voorzitter van het A.N.J.V. Joop WOLFF zich bij het betoog van HAKS aan, door te stellen, dat de activiteit van het verbond zal moeten worden geconcentreerd op de strijd voor de directe belangen van de jeugd (bv. tegen de "voortwoekerende militarisatie", voor de uitvoering van industrialisatieplannen enz.). Hij merkte evenwel op, dat het A.N.J.V. tevens moet voortgaan met het organiseren van sport-, muziek- en toneelwerk teneinde het verbond tot een werkelijke "massa-organisatie" te maken. In dit verband critiseerde hij de opvatting van "verschillende functionarissen in de partij", dat het A.N.J.V. een "voorhoede"-organisatie van de C.P.N. zou zijn, die in voorkomende gevallen zou kunnen worden belast met de uitvoering van partijtaken, zoals bv. in het najaar van 1954: de handtekeningen campagne tegen de heroprichting van de Wehrmacht.

Uit het voorgaande is wel duidelijk, dat de leiders van het A.N.J.V. - heen en weer geslingerd tussen de wens om enerzijds het A.N.J.V. politiek zo sterk mogelijk te maken, anderzijds het verbond te ontwikkelen tot een massa-organisatie - langzamerhand in een impasse waren gekomen.

Het jongste besluit, in de aanhef van dit rapport vermeld, om het "clubwerk" (d.i. het ontspanningselement) door een organisatorische wijziging te scheiden van de politieke opvoeding der leden, moet gezien worden als een poging om deze knoop door te hakken.

DE VAKBEWEGING

Het vierde EVC-congres.

Eindelijk is dan toch de "Basis voor de beraadslagingen" voor het komende EVC-congres verschenen. De ledenvergaderingen kunnen dus een aanvang nemen. Het Verbondsbestuur had juist even meer tijd nodig om tot een interpretatie van de internationale verhoudingen te komen dan het Partijbestuur van de CPN. Weliswaar staat onder de gedrukte en verspreide beschrijvingsbrief de datum 10 november 1955, doch waarschijnlijk is dit niet het juiste moment van uitgave.

Het Partijbestuur der C.P.N. heeft immers pas vergaderd van 12 tot 14 november jl. en toen de resolutie opgesteld van de "nieuwe aanpak". Uit de discussie daarover bleek dat Bertus Brandesen naar het oordeel van Paul de Groot geen goede opvatting had.

II/14

van de rol van de vakbeweging in deze periode van internationale ontspanning. In de partij-resolutie is het samengaan van de EVC en het NVV op organisatorische basis de belangrijkste opgave voor de communistische vakbeweging. Naar het oordeel van Brandsen echter kwan deze taak pas op de tweede plaats, nadat men de eenheid van actie tussen de arbeiders van de verschillende vakbonden had gevestigd.

Paul de Groot veroordeelde deze mening als een "terugwijken voor de syndicalistische stroming en de "linkse" schijnradicale opvattingen. Deze opvattingen bezitten geen georganiseerde basis meer, doch ideologisch zijn zij nog niet geheel overwonnen".

In de officiële beschrijvingsbrief is aan het organisatorisch samengaan van EVC en NVV inderdaad die centrale plaats toebedeeld die Paul de Groot wenste. Daaruit kan men dus afleiden dat de definitieve tekst werd opgesteld, of in ieder geval gecorrigeerd na de bijeenkomst van het Partijbestuur, dus na 14 november.

Opmerkelijk is hierbij, dat de mening van Bertus Brandsen, die waarschijnlijk gedeeld werd door de meerderheid der Verbondsbestuursleden, gebaseerd is op publicaties van het Wereldvakverbond, met name van de hand van Di Vittorio. Deze zijn reeds besproken in het Maandoverzicht no 10/1955 van deze Dienst. Di Vittorio immers verkondigde, dat men inderdaad langs de weg van de eenheid van actie moet pogen de organisatorische eenheid van de internationale vakbeweging te herstellen, doch dat als eerste doel op het program moet staan de eenheid van actie te realiseren.

In overeenstemming met de wensen van Paul de Groot moet de EVC zich echter reeds in de nabije toekomst intensief bezig houden met pogingen om de eenheid van organisatie met het NVV te vestigen. Dit houdt in, dat de EVC er bij haar optreden van moet uitgaan, dat de eenheid van actie reeds werkelijkheid is. Dat is natuurlijk niet het geval, zodat de EVC in een dwangpositie komt te verkeren. Zij zal daarom momenteel wellicht niet zo gemakkelijk overgaan tot het proclameren van stakingen, doch anderzijds zal het aantal pogingen om een brede groep van arbeiders onder de invloed van haar agitatie te krijgen, vermeerderen. Feitelijk luidt de opdracht aan het EVC-kader aldus: Kweek ontevredenheid in de bedrijven en poog met NVV-ers en ongeorganiseerden tot een gemeenschappelijke actie te komen. Hiermede valt de nadruk van de EVC-activiteit op het stellen van looneisen en de verbetering van secundaire arbeidsvoorwaarden op korte termijn.

Elementen van de beschrijvingsbrief.

I. Internationale politieke situatie.

Evenals in de partijresolutie wordt in de discussiegrondslag voor het vierde EVC-congres uitdrukkelijk gesteld, dat de conferentie van regeringsleiders der Grote Vier te Genève (juli 1955) een keerpunt is in de internationale politieke verhoudingen,

II/15

II/15

die jarenlang werden gekenmerkt door een toestand van "koude oorlogvoering".

"Onder de druk van de macht van het Wereldvredekamp", aldus de tekst, "heeft de geest van onderhandelen uiteindelijk op de politiek van kracht gezegevierd".

Het valt op, dat aan de teleurstellende resultaten van de tweede conferentie te Genève (ministers van Buitenlandse Zaken der Grote Vier, oktober 1955) geheel wordt voorbijgegaan. Een erkenning dat de "geest van Genève" ten dode zou zijn gedoemd zou immers elke grond aan de huidige communistische taktiek ontnemen.

II Situatie Nederland.

De taktiek van de EVC moet er in de komende periode op gericht zijn de veranderde omstandigheden op internationaal niveau te doen doorwerken op de verhouding tussen de verschillende groeperingen in Nederland. Een voornamelijk taak van het congres zal zijn een basis te vormen voor de eenheid van de arbeiders, in verband met de "dringende noodzaak" van een verbetering van het bestaanspeil van de Nederlandse werkende bevolking.

Door de ondernemers, de regering en de daarmee verbonden partij- en vakbondsleiders wordt sedert geruime tijd een politiek gevoerd, welke een achteruitgang van de algemene positie van de arbeidersklasse ten gevolge heeft, aldus de beschrijvingsbrief. Ondanks het feit, dat de productiviteit in 1954 13% hoger lag dan in 1938 was het verbruik per hoofd van de bevolking in beide jaren even groot.

Vroegere pogingen van de communistische functionarissen om de "achteruitgang in de positie der arbeiders" met cijfermateriaal te bewijzen, waren geen onverdeeld succes. In verschillende schoolingsbijeekkomsten werden de inleiders op dit punt aangevallen. In de beschrijvingsbrief wordt dan ook een enigszins andere, minder gemakkelijk te controleren argumentatie gebruikt. Daar voert men aan, dat er veelvuldig overwerk wordt verricht waardoor de 48-urige werkweek in het algemeen ver wordt overschreden, dat gehuwde vrouwen op grote schaal meewerken en het reeds zenuwslopende arbeidstempo steeds neer wordt opgevoerd, waardoor zelfs van een achteruitgang van de positie van de arbeiders moet worden gesproken.

III. De loonpolitiek

Het streven van de grote ondernemers naar een vrijere loonvorming vindt volgens de beschrijvingsbrief zijn grond in de onzekerheid met betrekking tot de economische vooruitzichten. In toenemende mate wordt geklaagd over concurrentie, met name van de zijde van Duitsland en Japan.

Door de verscherpte strijd om de markten tussen de kapitalistische staten en de door Washington gedicteerde verboden om vrij handel te drijven met de communistisch geregeerde landen, acht de EVC de vrees voor een crisis niet ongegrond. Daar komt bij, dat

II/16

het regeringsbeleid in Nederland "verdere militairisering van het economische en politieke leven van ons land" ten gevolge heeft. Met de voortzetting van deze politiek wordt naar het oordeel van het Verbondsbestuur de grondslag gelegd voor een catastrophale inzinking.

Zowel de NVV- als de EVC-leiding heeft zich tegen de invoering van een vrije loonpolitiek uitgesproken. De EVC staat onder de huidige maatschappelijke verhoudingen op het "standpunt van de loonstrijd", d.w.z. het ontplooiën van de actie in ieder bedrijf en onderdeel van het bedrijf ter verkrijging van een zo hoog mogelijk loon en voor verbetering van de andere arbeidsvoorwaarden.

Met het oog op de zozeer gewenste samenwerking met het NVV, wordt gesteld, dat de loonstrijd tevens de kortste weg is voor het bereiken van een noodzakelijke algemene loonronde.

IV. De situatie in het NVV

De belangrijkste stroming in het NVV, waarmee de EVC samenwerking zou moeten zoeken, wordt gevormd door leden en kaderleden, die een verandering van de koers van het NVV verlangen. In deze groep zou de gedachte overheersen, dat de vakbeweging nu moet handelen om de positie van de arbeiders zo sterk mogelijk te maken.

In dit verband herhaalt de EVC haar bereidheid over te gaan naar het NVV zodra in het NVV de "vakbondsdemocratie" wordt ge waarborgd voor alle leden, ongeacht hun politieke of godsdienstige overtuiging. Met andere woorden: zodra ook de communisten daarin vrij spel zullen krijgen.

Om het samengaan van de beide vakbonden te bevorderen moet iedere vorm van sectarisme in de EVC worden bestreden. Niet de arbeiders en de functionarissen van andere organisaties zijn vijanden. De vijand is het kapitalisme, de grote ondernemers, "die de arbeiders beroven en zich tegen hun eisen verzetten". Tegen hen moet de eenheid van actie worden georganiseerd.

V. Opheffing discriminatie EVC.

Door het afnemen van de koude oorlog acht het Verbondsbestuur een situatie geschapen, waarin politieke tegenstanders er toe gebracht moeten worden de EVC, evenals het NVV, de KAB en het CNV, te erkennen als partij in het Georganiseerd Overleg. De EVC "eist het ongedaan maken van de bestaande onvrijheid op vakverenigingsgebied. Zij verlangt het recht en is bereid tot deelname aan het overleg in alle instanties en organen, met behoud van haar zelfstandigheid."

VI. Heroriëntatie van de EVC.

Het relatief geringe ledental van de communistische vakcentrale noodzaakt de EVC-leiding haar krachten niet te versplinteren door deelname aan acties in plaatsen, waar zij slechts zwak vertegenwoordigd is. Om deze reden is men voornemens het beschikbare kader te concentreren op die punten, waar de EVC als vakbond een positie van doorslaggevende betekenis heeft. De beschrijvingsbrief

II/17

vermeldt, dat de EVC minstens op zeventien plaatsen in het Nederlandse bedrijfsleven zodanig verankerd is, dat het daar, na aanpassing van de organisatie, mogelijk wordt geacht de doeleinden van deze vakcentrale - t.w. het zo nodig door strijd afdwingen van betere loon- en arbeidsvoorwaarden - te verwezenlijken. Deze herschikking zal tevens de voornaamste bonden in staat stellen om hun aantal vrijgestelde bestuurders in bedoelde plaatsen in overeenstemming te brengen met het ledental.

Het behoeft geen betoog, dat de EVC-leiding slechts noodgedwongen tot dit voorstel is overgegaan. Het min of meer loslaten van minder belangrijke posten doet schade aan het karakter van de communistische vakbonden als landelijke organisaties. Waarschijnlijk zijn daarnevens nog wel enige strubbelingen te verwachten met leden in de "los gelaten" afdelingen, die zich in de steek gelaten zullen voelen. Bovengenoemd besluit is dan ook tekenend voor de ontwikkeling van de EVC in de laatste jaren.

VII. Algemene voorlichting en propaganda.

Geklaagd wordt over onvoldoende verkoop van EVC-propagandamateriaal. Intern zal een beter distributiesysteem moeten worden opgezet. Niettemin constateerde het Verbondsbestuur een vooruitgang in de verkoop van het maandblad "Werkend Nederland", zulks door verbetering van de inhoud.

Voorgesteld wordt het EVC-jeugdblad "Jonge Krachten" op te heffen en te vervangen door een speciale jeugdpagina in het orgaan "Werkend Nederland". Het Verbondsbestuur motiveert dit door te wijzen, dat in het jeugdwerk een inzinking is gekomen door het wegvallen van de daarvoor aangewezen functionaris. Op bovengenoemde wijze hoopt men wederzijdse belangstelling te wekken voor de afzonderlijke belangen van de oudere en de jongere arbeiders.

VIII. Internationaal.

Het Verbondsbestuur bevestigt zijn trouw aan het WVV, en stelt met nadruk, dat de EVC het beginsel van de internationale solidariteit zal blijven hoog houden. Tevens wordt een woord van waardering gewijd aan de SOBSI, "het grootste vakverbond van Indonesië, dat mede leiding geeft aan de moedige strijd van het Indonesische volk voor de vrijmaking van het land van de invloed van het buitenlandse kapitaal, in het bijzonder van het Nederlandse imperialisme".

W.V.V.-vertegenwoordiger in Nederland.

Van 19 tot 27 november jl. heeft de Italiaan G. Aducci, secretaris van de Vakverenigingsinternationale van arbeiders in de Metaalnijverheid (V.V.I. "Metaal"), aangesloten bij het W.V.V., een bezoek gebracht aan ons land.

In opdracht van het W.V.V. sprak hij alhier op een aantal kadervergaderingen van de E.V.C.-bond "De Metaal" over de

II/18

methoden van productiviteitsverhoging in de kapitalistische landen, door de communisten bij voorkeur betiteld als "wapenuitbreiding". In dit verband richtte hij zich met name tegen de werkclassificatie en het tariefstelsel. Zijn redevoeringen pasten in het kader van de sinds enkele maanden lopende W.V.V.-enquête inzake de "super-uitbuiting", (zie ook vorig m.o.)

Het optreden van Aducci werd niet overal gelijk gewaardeerd. In enkele plaatsen schijnt men van deze bijeenkomsten hogere verwachtingen te hebben gekoesterd. Toch is zijn bezoek voor de E.V.C. ongetwijfeld van betekenis geweest. Omdat de overheid de paspoorten van enige belangrijke EVC-functionarissen heeft ingetrokken, waardoor het hun niet mogelijk is persoonlijk de beraadslagingen van het W.V.V. in het buitenland bij te wonen, zullen dergelijke vluchtige bezoeken ook in de toekomst nog wel verwacht kunnen worden en dan ook telkenmale tot overleg tussen de betrokken instanties omtrent de al of niet-toelating aanleiding kunnen geven.

HOOFDSTUK IIIAndere StromingenNationaal Onafhankelijk Jongeren Verbond (N.O.J.V.)

Hoewel de indertijd door Paul Van Tienen als jeugdafdeling van de Werkgemeenschap Europa opgerichte Nationaal Europese Jongeren Orde (N.E.J.O.) - M.O. 9 - 1952 - nooit tot bloei is gekomen, heeft hij zijn plannen om een jeugdorganisatie, passend in het kader van zijn neo-fascistische activiteiten in het leven te roepen nooit laten varen.

Ongeveer een jaar geleden werden berichten ontvangen omtrent de oprichting van de Onafhankelijke Jeugdorganisatie (O.J.O.) te 's-Gravenhage, waarvan de leiding geheel in handen was van jongeren uit de kleine kring van vertrouwelingen waarmee Van Tienen na de opheffing van de N.E.S.B. contact bleef onderhouden. Pogingen om ook elders afdelingen op te richten van deze jeugdbeweging, die naderhand werd omgedoopt in Nationaal Onafhankelijk Jongeren Verbond, hadden geen succes. In Den Haag evenwel mocht het N.O.J.V. zich, na een moeilijk begin, in een bescheiden bloei verheugen. De leden, allen jongens tussen 11 en 15 jaar, zijn slechts voor een deel afkomstig uit gezinnen van oud politiek delinquenten. Naar buiten treedt het Verbond op als sportvereniging, ingeschreven bij de Wandelkring Den Haag en omstreken van de Nederlandse Bond voor Lichamelijke Opvoeding. In de afgelopen zomer werd regelmatig deelgenomen aan wandelmarsen. In een uiteenzetting voor de ouders der NOJV-leden verklaarde Van Tienen dat het Verbond zich naast bovengenoemde sportbeoefening ten doel stelt de jeugd ook geestelijk te scholen. Er zouden excursies gemaakt worden naar verschillende bezienswaardigheden, terwijl Van Tienen voorts de leden onderricht wilde geven over bepaalde onderwerpen als heem- en sibbekunde(!) Tegenover buitenstaanders wordt echter de schijn opgehouden, dat het NOJV neutraal is. De leden verleenden hun medewerking bij een collecte van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren. In enkele Haagse dagbladen werden zij in verband hiermede genoemd zonder verdere uitweiding. Evenals destijds de NEJO legt het NOJV een voorkeur aan de dag voor benamingen en gebruiken, welke in nationaal-socialistische kringen in zwang waren. De organisatorische eenheden heten bijv. Wacht, Trek en Vendel en het ceremonieel bij de installatie der nieuwe leden vertoont grote overeenkomst met het bij de voormalige N.S.B. gebruikelijke. Dit laatste heeft echter het misnoegen opgewekt van sommige ouders, en wel vooral van de oud-politieke delinquenten onder hen, die waarschijnlijk moeilijkheden duchten. Dit gevoegd bij het eigenmachtig optreden van Van Tienen, dat al eerder spanningen had opgewekt, heeft het bestaan van de NOJV in de afgelopen maand min of meer wankel gemaakt. Vele ouders wensen hun kinderen niet meer aan Van Tienen toe te vertrouwen en verlangen een neutrale leiding.

Waarschijnlijk zal het initiatief van Van Tienen ook deze keer dus geen succes hebben, doch het ligt in de verwachting dat hij het hierbij niet zal laten.

Sociaal Weekblad

Dat Paul Van Tienen door het verbod van zijn Nationaal Europees Sociale Beweging allerminst uit het veld is geslagen kan behalve uit het vorenstaande blijken uit zijn plannen tot deelname aan de a.s. verkiezingen voor de Tweede Kamer. Kennelijk pogend een wat uitgebreidere kring kiezers te bereiken besloot hij begin november het Sociaal Weekblad weer uit te geven, met het doel, zoals hij hetzelfde uitdrukte, een bijdrage te leveren aan geordende samenwerking van alle nationale oppositie-krachten in ons land.

Het Sociaal Weekblad, dat in de eerste periode van zijn bestaan (10-11-1953 t/m 13-7-1954) de ondertitel voerde "Nationaal Europees Informatieblad" vormde toen de voortzetting van de N.E.S.B. organen "De Dialoog" en "Alarm", waarvan de uitgave werd gestaakt na het justitiële optreden tegen Van Tienen en Wolthuis. De ondertitel is bij de herverschijning gewijzigd in "Orgaan van de Nationale Oppositie". De eerste nummers bevatten beschouwingen over de a.s. verkiezingen, waarbij de lezers wordt gesuggereerd dat het thans gaat om een definitieve keus tussen "links" en "rechts". De democratie komt er daarbij niet goed af; met van her en der bijeengegaaarde citaten, met cijfermateriaal etc. wordt gepoogd deze staatsvorm in een belachelijk daglicht te stellen. Mogelijk zullen enkele onverzoenlijken van de oud-nationaal-socialisten het geestelijk voedsel dat Van Tienen hun voorzet kunnen waarderen, maar het is zeer de vraag of zelfs van een kans op een parlamentszetel kan worden gesproken.

Stichting HINAG

De Stichting HINAG, waarover reeds werd bericht in M.O. no. 3, 6 en 7/8 van dit jaar, verkeert nog steeds in een periode van opbouw. Het hoofdbestuur uit Den Haag heeft in diverse plaatsen bijeenkomsten belegd om de mogelijkheden tot oprichting van nieuwe afdelingen te onderzoeken. Dit is niet geheel zonder resultaat gebleven; in Amsterdam, Rotterdam, Haarlem en Utrecht bestaan afdelingen of zijn de voorbereidingen ver gevorderd. Een aantal van degenen, die zich bij de HINAG hebben aangesloten, komt voort uit de SOPD, doch het valt op, dat enige oud SS-ers, die tot dusver in-actief waren, mede zijn toegetreden. Misschien is de reeds vroeger gesignaleerde overeenkomst in benaming van de HINAG met de Duitse organisatie van leden der voormalige Waffen SS, de HIAG, inderdaad méér dan toevallig. Het bericht dat een officiële HINAG-vertegenwoordiger aan een HIAG-congres zal deelnemen wijst ook in deze richting.

Uit het contact tussen beide organisaties kan echter niet worden afgeleid, dat de HINAG haar a-politieke koers zou verlaten, aangezien bekend is dat ook de HIAG-leiding geen partijpolitiek standpunt wenst in te nemen.

Nederlandse Conservatieve Partij.

Een nieuwe ster aan het Nederlandse politieke firmament heeft in de afgelopen maand de aandacht getrokken n.l. de "Nederlandse Conservatieve Partij". (NCP). Deze NCP waarover eind augustus 1955 de eerste berichten in de pers verschenen, belegde de 26ste november jl. een openbare bijeenkomst in de grote zaal van de Dierentuin te 's-Gravenhage. De partijvoorzitter Pieter Johannes GALLIARD, geboren te Groningen 16-10-'20, die voordien de aandacht op zich had gevestigd door zijn rol in de bekende "Evi-pan-affaire", verklaarde, dat hij en de bekende R.P.P. WESTERLING gezamenlijk de NCP hadden opgericht. De NCP staat volledig aan de zijde van de Republiek der Zuid-Molukken en Ambon, en indien er bericht zou komen dat Westerling ergens in Ambon of omgeving zou zijn aangekomen, aldus Galliard, zal de NCP hem met alle ten dienste staande middelen helpen, zonodig b.v. met het zenden van een schip met vrijwilligers.

Wilhelm Joseph Karel KICKEN, geboren te Aken 5-5-1916, de voorzitter van de Haagse afdeling der NCP en tevens voorzitter van de Landelijke Organisatie van Oud Illegale Strijders (LOOIS), hield hierna een felle rede, waarin hij betoogde, dat er aan de z.i. thans in Nederland bestaande wantoestanden een einde moet komen, zo niet goedschiks dan kwaadschiks. "Wij hebben voldoende wapens en wapendepôts", aldus spreker. "Ik zal dan opdracht geven aan "onze landelijke kerngroepen om gewapenderhand tegen corrupte-regeringsfunctionarissen te laten optreden en zo nodig hen met "geweld uit het zadel te lichten". Kennelijk met de bedoeling de slechte indruk van deze woorden weg te nemen, verklaarde voorzitter Galliard later in de vergadering, dat verschillende bestuursleden het niet eens waren met de rede van Kicken, doch dat hij persoonlijk zich er wél mee kon verenigen.

De belangstelling voor de vergadering was uiterst klein, omtrent 125 personen, van wie nog plm. 40 de zaal verlieten na de boven aangehaalde redevoering van Kicken. Het voornemen om na afloop een demonstratieve fakkeloptocht door de stad te houden, kon met dit handjevol belangstellenden niet worden uitgevoerd. Voor zover de pers aan dit eerste openbare optreden van de NCP aandacht heeft besteed, geschiedde dit in het algemeen in afkeurende zin.

IV/1

HOOFDSTUK IV.

ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN, WEST-INDIËRS, etc.

"Verklaring" in "Indonesia Merdeka".

De communistische "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) te Amsterdam is blijkbaar in navolging van de "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.) gekant tegen de huidige Indonesische regering. In het oktober-nummer van het orgaan dezer vereniging is een "Verklaring" opgenomen, welke de "Perhimpunan Indonesia" had gezonden aan onderscheidelijk de R.I.-regering, President Sukarno, de voorzitter van het Indonesische parlement en de pers. De huidige Indonesische regering dient, aldus wordt daarin gesteld, in verband met de uitslag der verkiezingen voor de volksvertegenwoordiging haar mandaat aan de President terug te geven.

In communistische kringen is veel aandacht geschonken aan het grote aantal bij de verkiezingen op de P.K.I. uitgebrachte stemmen. Het partijbestuur van de C.P.N. heeft blijkens "De Waarheid" van 16 november j.l. besloten het Centraal Comité der P.K.I. schriftelijk geluk te wensen "met de grote overwinning". Intussen zouden echter de drie andere grote partijen in Indonesië volgens een bericht in het Indonesische blad "Pedoman" (Djakarta) besloten hebben, de P.K.I. buiten de nieuwe Indonesische regering te houden.

Studentenactiviteit

Het schijnt dat de communistische studentenvereniging "Panitera Paladjar dan Pemuda Indonesia" (P.P.P.I.) te Amsterdam van zins is meer activiteit te gaan ontwikkelen. Sedert de in het vorige maandoverzicht vermelde, door haar georganiseerde vergadering, heeft zij op 30 november jl. in samenwerking met de "Perhimpunan Indonesia" weer een bijeenkomst belegd, thans ter gelegenheid van de internationale studentenweek. Daar heeft één der leiders, SEDIONO TJONDRONEGOR, in aanwezigheid van een gering aantal Indonesiërs de hoop uitgesproken, dat de P.P.P.I. de motor zal zijn om de eenheid onder de in Nederland studerende Indonesiërs te bewaren, mogelijk een reactie op de onlangs gesproken afscheidswaarden van de afgetreden Hoge Commissaris van Indonesië, die de Indonesiërs aanspoorde tot eenheid.

Tijdens bedoelde samenkomst werd met medewerking van de zijde der C.P.N. een lange film vertoond over het dit jaar te Warschau gehouden 4e Wereld Jeugdfestival. Tevens gaf de P.I.-leider ONG Hui-yang een overzicht van de activiteit der "Internationale Studenten Unie" (Praag) in de volksdemocratische landen.

Afscheid

De "Perhimpunan Indonesia" en de "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia" hebben een verlies geleden door het vertrek van

IV/2

CHAIRUN CAROPEBOKA, een hunner actiefste leiders. Deze felle en overtuigde communist keerde terug naar Indonesië. In een afscheidsbijeenkomst te Amsterdam boden zijn landgenoten hem geschenken aan.

Wat de P.I. betreft zij tenslotte nog vermeld, dat het oktober-nummer van "Indonesia Merdeka" de Pegasus-uitgave van de "Kleine Gids" over de Sowjet-Unie" bekend maakt en de lezers aanbeveelt als een kleine encyclopedie.

Chinese verenigingen

De nieuwe Chinese vereniging te Amsterdam - zie vorig maand-overzicht - heeft inmiddels de naam "Lü Ho Hua Chiao Lien Ho Hui" gekregen, waarmede tot uitdrukking is gebracht, dat zij toegankelijk is voor alle Chinezen in Nederland, ongeacht hun provincie van herkomst in China. Belangstellenden kunnen zich echter ook aansluiten bij een "provinciale" vereniging, welk lidmaatschap dan bepaald wordt door de afkomst uit een en dezelfde provincie van het uitgestrekte Chinese Rijk.

Voorzitter van de nieuwe Chinese vereniging is TSO Kuo-lee, Directeur-eigenaar van de "China Silk & Embroidery Comp." te Amsterdam, die al geruime tijd als communistisch georiënteerd bekend staat. Volgens hem behoren de Chinezen zich achter de Chinese communistische partij te scharen. Een artikel van zijn hand in het programma, samengesteld ter gelegenheid van de op 2 oktober jl. te Amsterdam gehouden feestelijke bijeenkomst ter herdenking van de stichting der Chinese Volksrepubliek gaf daarvan blijk. TSO is meer openlijk dan tevoren één der leidende figuren onder de Chinezen te Amsterdam geworden. Op 6 december jl. presideerde hij een grote bijeenkomst voor Chinezen in Krasnapolsky aldaar ter kennismaking met de Chinese Zaakgelastigde HSIEH Li.

Het streven van de leiders der nieuwe Chinese vereniging te Amsterdam zal de Peking-regering ongetwijfeld welgevallig zijn. Zij toch heeft van begin af aan bij herhaling openlijk de Overzee-Chinezen aangeraden in elk land, waar zij zich bevinden, een eenheidsorganisatie te vormen. Rood China wil kennelijk de Overzee-Chinezen op eenvoudige wijze binden aan het geboorteland. De propaganda in het algemeen is daarop trouwens ook ingesteld. De Peking-propagandist CHEN Hsi-man, die uit Nederland naar China is teruggekeerd, heeft indertijd in Amsterdam al pogingen in het werk gesteld om tot één organisatie voor Chinezen te komen. Hij slaagde daarin toen niet wegens onvoldoende invloed.

Bindingen

In toenemende mate is het Mao Tse Tung-bewind doende allerlei bindingen met het buitenland tot stand te brengen. Het viel bv. de laatste tijd op, dat meerdere vooraanstaande figuren uit de Wereldvredebeweging in Europa op zijn uitnodiging bezoeken aan de Chinese Volksrepubliek brachten en daar met veel vertoon werden ontvangen.

Temeer kan aan deze soort uitnodigingen gevolg worden

IV/3

gegeven omdat het Chinese Vredescomité hierbij als gastheer optreedt. De van Peking uitgaande vredespropaganda vindt uiteraard bij velen een gewillig oor. Dat hierop gespeculeerd wordt zou bijv. afgeleid kunnen worden uit een bijlage van het 1 oktober-nummer van het periodiek "People's China", dat te Peking wordt uitgegeven en in Nederland bij "Pegasus" verkrijgbaar is. Bedoelde bijlage, een inlegvel, bevat tal van vragen aangaande het oordeel der lezers over de inhoud van het blad.

"People's China" zo wordt nog eens gesteld, beoogt "de zaak van vrede en vriendschap te bevorderen". Het doel van de bijvoeging van het inlegvel schijnt ook - zo niet in de eerste plaats - te wezen om namen, beroepen en adressen van hen te verzamelen, die met de vredesactiviteit van Peking zouden sympathiseren.

Surinaams protest en contra-protest

Op 21 november jl. zonden de samenwerkende organisaties "Ons Suriname", de "Surinaamse Studenten Vereniging" en "Wie Eegie Sanie", allen te Amsterdam, een o.a. in "De Waarheid" gepubliceerd protest aan de Secretaris-Generaal van de U.N.O., waarbij stelling wordt genomen tegen het door Suriname en Nederland officieel gehuldigde standpunt, dat Suriname sedert de aanvaarding van het "Statuut" een zelfbesturend gebied is.

(De drie verenigingen zien in het "Statuut" een misleiding en een andere vorm van kolonialisme).

De beide andere Surinaamse verenigingen, "Het Surinaams Verbond" te Amsterdam en "Sr'nang Kondre" te 's-Gravenhage, voorstanders van het Statuut, hebben zich onmiddellijk na kennisname van het protest telegrafisch in verbinding gesteld met de vertegenwoordigers van Suriname bij de U.N.O. teneinde zich tegen deze voorstelling van zaken te verzetten.

De vorengenoemde zgn. culturele vereniging "Wie Eegie Sanie", (W.E.S.) die zich echter ook op staatkundig terrein beweegt, heeft een bestuur van drie personen gekregen (de Surinamer SARUCCO was tevoren alleen de leider). Dit bestuur heeft een program opgesteld, waaruit blijkt, dat de vereniging in samenkomsten o.a. zal bespreken "de Surinaamse staatsregeling", het Statuut, de toestanden in de volksbuurten van Paramaribo en de cultuur van Afrika. Over het algemeen bestaat er onder de Surinamers weinig belangstelling voor de activiteit van "Wie Eegie Sanie". Het tegenovergestelde is evenwel het geval met de gelijknamige vereniging te Paramaribo onder leiding van Mr. E. BRUMA, die tot zijn vertrek uit Nederland (1954) leider van W.E.S. te Amsterdam was.

HOOFDSTUK V

AGENDA

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisatie</u>
dec. '55 jan. '56	<u>Congres van de Neder- landse Vredesbeweging</u>	verm. Amsterdam	N.V.R.
20 - 22 januari 1956	<u>4e Congres van de E.V.C.</u>	Amsterdam	E.V.C.
februari	<u>20e Congres van de C.P.S.U.</u>	Moskou	C.P.S.U.
voorjaar	Conferentie over Inter- nationale samenwerking van studenten	verm. Zwitser- land	I.U.S.
voorjaar	<u>Congres van de N.V.B.</u>	verm. Amsterdam	N.V.B.
mei	Internationale Conferen- tie van Journalisten	verm. Zwitser- land	I.O.J.
14-17 juni	Internationale Conferen- tie van Werkende Vrouwen	verm. Wenen	W.V.V.
augustus	Wereldcongres van Studenten	Tsecho-Slowa- kije	I.U.S.
december	Internationale Conferen- tie van Transportarbeiders -----		V.V.I.- Transport

HOOFDSTUK VI - OVERZICHT DER STAKINGEN IN DE MAAND NOVEMBER.

10-12-1955

HOOFDSTUK VI - Stakingen overzicht
in November 1955.

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	V o l g n o
ATLAS te Asd.	looneisen	NVV en KAB (EVC gewei- gerd)		1
Havenbedr. "ERTSKADE" te Asd.	geen verstrekking van werkkleding en kolen	ABT/EVC	eisen inge- willigd	2
NV Text. fabr. W.KAN Oldenzaal	ontslagkwestie	geen	geen	3
NV Vlees- warenfabr. "HARTOG" te Oss.	looneisen	KAB	geen	4
Ned. Kabel- fabr. te Delft (afd.	tariefkwestie zwakstroom)	geen	overleg toe- gezegd	5
NV tot Ex- ploitatie der Haven- inrichtin- gen Dordrecht	arbeidsverdeling	geen	overleg met dir.	6
NV BURMANN te Halfweg	looneisen	poging van EVC	loonsverh. toegezegd	7
Classif. bedr. A.K. MEIJ te Asd.	looneisen	NVV en EVC	staking duurt voort	8
Fa. F. JONGSMA (class.bedr.) Asd.	looneisen		staking duurt voort	9

BIJLAGE I.

BEKNOPTTE SAMENVATTING VAN DE RESOLUTIE OVER DE NIEUWE AANPAK
VAN DE TAKEN VAN DE PARTIJ (PB-zitting 12, 13 en 14 nov. 1955).

- I. De juli-conferentie in Genève is het keerpunt in de internationale verhoudingen. De geest van Genève betekent: de Grote Vier besluiten te streven naar oplossing van de vraagstukken door onderhandelingen.
De ontspanning berust op stevige gronden, t.w.:
Druk van de vredeswil der volkeren;
Algemene erkenning van de vredeswil der Sowjet-Unie;
Dodelijk risico van atoomoorlog voor het imperialisme;
Doorwerken economische crisis en toeneming tegenstellingen in imperialisme;
Groeiend streven van burgerlijke kringen in Europa naar neutraliteit.
- II. De veiligheid van Nederland vereist opname van ons land in een veiligheidszône (plan Molotow). Dit voorstel is aanvaardbaar voor hen, die te goeder trouw aansluiting bij de NATO wensen, zowel als voor hen, die zich keren tegen de overheersende invloed van Amerika.
Gevolgen: verlichting van de bewapeningslasten en grote perspectieven op economisch en cultureel gebied.
De ontspanning is een slag voor de reactie in ons land.
Het resultaat van de verkiezingen in Indonesië (overwinning PKI) is ook winst voor progressief Nederland. Er bestaan gunstige vooruitzichten voor het verrijden van de politiek van het mandement.
- III. Het doel van het Partijbestuur van de CPN is met nog meer kracht de democratie verdedigen en de beperkingen van de volksrechten ongedaan maken. Eisen daarbij: Rechtsherstel voor de CPN; algemene stopzetting heksenjacht tegen progressief-denken.
De eerste en dringendste taak is de arbeiders in de bedrijven voor te lichten over de grote ommekeer. In de PvdA zijn meningsverschillen tussen voor- en tegenstanders van een breuk met Romme en ten aanzien van een nieuwe verhouding tot de CPN. In de VVD gaan stemmen op voor een realistische buitenlandse politiek.
De taak van de CPN moet zijn de activiteit van de gehele arbeidersklasse te verenigen. De resultaten zijn hierbij nog te gering, omdat de partij geremd wordt door een diep ingeworteld sectarisme en dogmatisme, hoewel de politieke lijn in het algemeen juist en Leninistisch is.
De nieuwe tijd vereist een nieuwe aanpak.
De partij moet haar groeiend moreel gezag en eensgezinde organisatorische kracht in de schaal werpen voor de oplossing van de dringende problemen, t.w.:
- a. Internationale ontspanning en de Nederlandse veiligheid;

- b. Vraagstuk van lonen, prijzen en belastingen;
- c. Woningnood;
- d. Onderwijs;
- e. Internationale handel, economische crisis en inflatie;
- f. De democratie;
- g. Regeling geschillen met Indonesië.

Het Partijbestuur besluit, bij handhaving van het eigen standpunt te streven naar overeenstemming met andere partijen en organisaties voor het nemen van praktische maatregelen ten bate van het werkende volk. Bij de komende verkiezingen moet een rechtse coalitie verijdeld worden en Romme uit de regering verjaagd worden. De enige weg daartoe is een coördinatie van de linkse partijen, PvdA, VVD en CPN, met het doel hierop een nieuwe regering te doen steunen.

Tussen deze partijen moet een bestendig overleg komen om gezamenlijk op te treden inzake concrete punten. Program en formatie van de nieuwe regering moeten het resultaat zijn van een onderling overleg en coördinering der standpunten met behoud van de vrijheid voor alle partijen om hun eigen standpunt eventueel in het openbaar te bepleiten.

Het Partijbestuur besluit een grote politieke campagne te gaan voeren om het Nederlandse volk van de noodzakelijkheid der linkse coördinatie te overtuigen. De arbeiders moeten elkaar op het gebied van de vakbeweging vinden. De mislukking der fusie EVC-NVV in 1947 is zeer schadelijk voor de arbeidersklasse. De koude oorlog moet allereerst in de schoot van de vakbeweging beëindigd worden. Zeer urgent is een zakelijke bespreking over samenwerking en organisatorische eenheid door de arbeiders in de bedrijven. Hiertoe moet het NVV de vakbondsdemocratie in zijn rijen herstellen. In de toekomst zal het NVV dan de organisatie van de meerderheid der Nederlandse arbeiders worden.

- IV. Naast mobilisatie van de partij voor de strijd tegen het sectarisme waarschuwt het Partijbestuur tevens tegen het gevaar van rechts opportunisme.

Uitingen daarvan verschenen na de conferentie van Genève in "De Waarheid" m.b.t de verhouding tot Drees en Burger.

Het rechtsopportunisme bestaat hoofdzakelijk uit:

- afstand doen van een zelfstandige politiek;
- zoeken van de eenheid d.m.v. een toenadering tot de beginselen van de sociaal democratie;
- verzwijgen van de noodzakelijke critiek op de rechtse politiek in de PvdA.

Het streven naar eenheid en samenwerking met andere partijen moet gepaard gaan met strijd tegen die richtingen, die de verdeeldheid in stand houden en de reactie dienen. Samenwerking van leidingen der verschillende partijen is de vrucht van gemeenschappelijke strijd van de massa. Onder alle omstandigheden moet de partij haar politieke, ideologische en organisatorische zelfstandigheid handhaven en versterken.

Onmisbare voorwaarde voor succes is de opbouw van de CPN tot een grote partij, ook in ledental. De eis voor het lidmaatschap: honderd procent communist en actief werker is sectarisch en moet vervallen. Zij, die het met de communistische politiek en statuten eens zijn, moeten georganiseerd worden en dan tot goede communisten opgevoed worden.

Aan het Dagelijks Bestuur wordt door het Partijbestuur opgedragen:

- a. organiseren van grondige voorlichting en discussie in de afdelingen en mobilisatie van de basis van de partij;
- b. omwerken van de plannen voor de verkiezingsactie tot de grootste politieke massacampagne van de CPN sinds 1946;
- c. verbetering van de oriëntering en de inhoud van "De Waarheid", voortzetting van de abonné-werving;
- d. voortzetting van de partij-opbouw en ledenwerving;
- e. consolidatie en verdere uitbreiding van de scholing.

* * *